

Фиқҳ дарслари (229-дарс) Истисқо нима?

19:00 / 05.05.2023 3802

Истисқо қиблага қараган ҳолда дуо ва истиғфордан иборатдир

Бу гапларнинг далили бор.

Аллоҳ таоло Нуҳ сурасида:

﴿۱۱﴾ أَنهَذَا لَكُمْ وَيَجْعَلْ جَنَّتِ لَكُمْ وَيَجْعَلْ وَبَيْنَ أَمْوَالٍ وَيُمِدُّكُمْ ﴿۱۱﴾ بِدَرَارٍ عَلَيْكُمْ السَّمَاءِ بِرِسِيلٍ ﴿۱۰﴾ عَفَاكَانِ إِنَّهُ رَبُّكُمْ أَسْتَغْفِرُوا فَقُلْتُ

«Роббингиздан мағфират сўранг, албатта, У кўплаб мағфират қилувчидир. Шунда устингизга ёмғирни мўл кўл қилиб юборадир. Ва сизга молу мулк ва бола-чақа ила мадад берадир ва сизларга

боғу роғлар қилиб берур ҳамда анҳорлар қилиб берадир», дедим», деган (10-12-оятлар).

Аллоҳ таоло Бақара сурасида:

عَيْنًا عَشْرَةَ اثْنَا مِئَةٍ فَانفَجَرْتُ^ط الْحَجَرَ بِعَصَاكَ أَضْرِبُ فُقُلْنَا لِقَوْمِهِ، مُوسَىٰ أَسْتَسْقَىٰ وَإِذْ

«Мусо ўз қавмини сероб қилишни сўраганида, «Асоинг билан тошни ур!» деганимизни эсланг. Бас, ундан ўн иккита булоқ отилиб чиқди», деган (60-оят).

Ушбу ояти каримадан Ислом умматидан аввалги умматларда ҳам истисқо бўлганлиги кўриниб турибди.

ءَاجَ : لَاقُ هُنَّ عُلَّالَ يَضْرِبُ سَنَانًا نَع
هُيَلَعُ هُلَّالَ يَلَّصُ يَبْنُلَا يَلُّجَر
ةُ مُجَلَا مَوِي بُطَخِي وَهَوَ مَلَسَو
تَكَلَهَ هُلَّالَ لُوسَرَايَ : لَاقَف
لُبُّسَلَا تَغَطَّقْنَاو ، يَشَاوَمَلَا
هَلَّالَ لُوسَرَا عَدَفَ . هَلَّالَا غَدَاف
يَفَو . مَلَسَو هَيْلَعُ هُلَّالَا يَلَّص
: لَاقُ مَثِ هَيْدِي غَفَرَف : هَيْأَو
مُهَلَّالَا ، أَنْثِغَا مُهَلَّالَا ، أَنْثِغَا مُهَلَّالَا
يَلَّالِةُ مُجُ نَمَ أُرْطَمَف . أَنْثِغَا

لُؤْسَرِ أَي: لَأَقَفُ لُجَرَءَاجَفٍ، عَءُؤْمُجِ
 تَعَّطِقَتِ وَ، تُؤِيْبُ لَاتَمَّءَتِ، هَلَلِ
 لَأَقَفِ. يَشَأَوْمُ لَاتَكَلَّهَ وَ، لُبُّسُ لَأ
 سَؤُؤْرِ يَلَعُ مَّهَلَلِ: هَلَلِ لَأُؤْسَرِ
 ، ءَءِي ذُؤَالِ نَؤُطُبَ وَ، مَأَكْأَلِ أَوِ، لَأَبِجُ لَأ
 : ءَءِي أَوْرِ يَفَ وَ، رَجُّشُ لَاتِبَأَنَمَ وَ
 . أَنِي يَلَعِ أَلِ وَ أَنِي لَأَوَحُ مَّهَلَلِ
 بَأِي جُنَأِ ءَنِي دَمُ لَأَنَعُ تَبَأَجُنَأَفِ
 أَلِ وَ أَهَلُؤَحُ رُطْمَتُ تَلَعَجَفِ، بَؤُؤْ لَأ
 تُرَظَنَفِ، ءَءَءُطِقِ ءَنِي دَمُ لَأَبِ رُطْمَتِ
 لُؤْمِ يَفَلِ أَهْنِ أَوِ ءَنِي دَمُ لَأِ يَلِ
 أَلِ ءَسْمُؤُؤُ لَأِ هَأُؤْرِ يَلِ لِكِ لَأِ
 . يِ ذِمُّرَّتِ لَأِ

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам жумада хутба қилиб турганларида бир одам ҳузурларига келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули, чорвалар ҳалок бўлди, йўллар кесилди. Аллоҳга дуо қилинг!» деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи

васаллам дуо қилдилар».

Бошқа бир ривоятда:

«У зот қўлларини кўтариб:

«Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер! Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер! Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер!» дедилар. Бас, жумадан жумагача ёмғирда қолишди. Шунда бир одам келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули, уйлар йиқилди. Йўллар қирқилди. Чорвалар ҳалок бўлди», деди.

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳим! Тоғлар ва адирлар устига, водийлар ичига ва дарахтлар ўсадиган жойларга», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Аллоҳим! Атрофимизга! Бизнинг устимизга эмас!» дедилар. Ўшанда (булутлар) Мадинадан худди кийим ечилгандек суғурилиб кетди. Унинг атрофига ёға бошлади. Мадинага бир қатра ҳам ёғмай қўйди. Мадинага назар солсам, худди гул билан ўралган тошдек бўлиб турган экан».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Агар якка-якка намоз ўқисалар ҳам, жоиз.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳидан бошқа фақиҳлар «Бу намоз жамоат билан ўқилади», деганлар.

Имом ридосини ўгирмайди.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳидан бошқа фақиҳлар: «Жамоат билан ўқилган намоздаги имом ридосини ўгиради», деганлар.

Бунга зиммий ҳозир бўлмайди.

Чунки истисқога ҳозир бўлган мусулмонлар дуо учун чиқадилар. Аҳли зиммалар мусулмонларнинг дуосида қатнашмайдилар.

Имом Молик, Аҳмад ва Шофеъий: «Аҳли зиммага чиқиш ҳақида амр қилинмайди, аммо ўз ихтиёрлари билан чиқсалар, ўзларининг иши»,

деганлар.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.